

ная отъ Хершеля (защо-то прѣдшественници-тѣ му вече го прѣдлагали) и испытненая отъ него съ всичка онъзи ревность, коя-то постоянно отличавала този велики астрономъ. Кога-то захванаъ изслѣданія-та си, вече около половинъ дузина двойни звѣзды били открыти и записаны. Той счѣль за първа своя дѣлжностъ да увеличи това число колко-то е вѣзможно по-скоро, и отъ всичкия си каталогъ той избралъ само тѣзи звѣзды, кои-то най-добрѣ съ согласявали съ негово-то намѣреніе. Подъ негова проницателъ поглѣдъ число-то на тѣзи любопытны прѣдмѣты порастнало съ чудна скоростъ, тѣй що-то самъ той сѣкашь че са упалиши отъ частно-то имъ повторяніе. Както и да е, но Хершель не забравилъ първоначално-то си начертаніе; за това той избралъ едно голѣмо число чифтове, съ таквази относителна величина и въ такви положенія, кои-то обѣщавали най-вѣрна сполука. Нѣка си припомнитъ, че много отъ тѣзи малки прѣдмѣты били отдѣлены единъ отъ другий съ разстояніе, кое-то не надминувало една-та хылядна часть на слѣнчова видимъ діаметръ.

За да са опредѣли видимо-то измѣненіе въ относителни-тѣ положенія и разстоянія на звѣзды-тѣ, кои-то съставляватъ тѣзи чифтове, Хершель измѣрилъ съ всичка вѣзможна точность разстояніе-то, кое-то ги отдѣляло, и опредѣлилъ направление-то на линія-та, коя-то съединивала центры-тѣ имъ. Измѣненія-та въ разстояніе-то и положеніе-то, кои-то са произвождатъ отъ параллакса, били лесно изчислены относително видѣ-ть и характера и великия астрономъ наченжалъ и продължавъ наблюденія-та си съ много голѣма надѣжда за успѣхъ. Едно иѣщо было извѣстно, именно, че параллактическы-тѣ движения трѣба да сѫ извѣршватъ въ теченіе на една година; защо-то тѣ произлѣзватъ отъ годишно-то обыкаляніе на земя-та по орбита-та й; и че въ края на този періодъ звѣзды-тѣ, кои-то съставляватъ двойни съчетанія, трѣба да са завѣрнатъ въ сѫщо-то положеніе, кое-то сѫ имали при начало-то му. Но какво е было Хершелево-то очудваніе, кога-то той намѣрилъ, че въ много случаи звѣзды-тѣ, кои-то съставляватъ тѣзи чифтове, сѫ движали дѣйствително; но че това движение не было отъ параллактическы родъ; защо-то не са съгласявало ни-то въ направление-то, нито въ періода, съ дѣйствія-та на параллакса. Въ това са заключавало друго вѣлико открытие! Тѣзи двойни звѣзды, кои-то били рвзиспаны по небе-то въ много по-голѣмо изобиліе, отъ колко-то може да допустне случайното оптическо сближеніе, намѣreno было, че сѫ великколѣпни системы отъ движущы са слѣница. Тѣ били съединены чрѣзъ закона на тяготѣніе-то и прѣставлявали чудно зрѣлище отъ грамадны кълба, кои-то са движать съ покорностъ на сѫщы-тѣ вліянія, кои-то държать планеты-тѣ на орбиты-тѣ имъ и водить кометы-тѣ по тѣхны-тѣ ексцентрически пижища. Не му е тука мѣсто-то да влѣзвамъ въ подробности, кои-то са касаятъ до тѣзи чудны прѣдмѣты.

Въ това врѣме, кога-то за человѣческая умъ са отворило ново, без-прѣдѣлно и великколѣпно поле за изслѣданіе; въ това врѣме, кога-то великия открыватель на тѣзи далечъ движущы са слѣница бились повече отъ колко-то вѣзниаграденъ за свои-тѣ трудове и старанія, първоначалный прѣдмѣтъ на негово-то изслѣданіе бились не само непостигнѣть, но и метода-та, коя-то той избралъ съ толкозъ голѣма надѣжда за сполука, ста-